

San Pablobi TIMOTEONI Ru'ru ba'i cocare toyani saobi

Saludo

¹ Yë'ë, Pablo, Jesucristo raoni jo'casi'quë'ë yë'ë. Mai Taita Riusu maire tëani baguëbi, mai Ęjaguë Jesucristo maire recoyo bojo güeseguëbi, bacuabi yua yë'ëre cuencueni, yë'ëre raoni jo'cahuë.

² Raoni jo'cajënna, më'ë, Timoteo hue'eguëna, utire toyani saoyë yë'ë. Më'ëbi Jesucristoni si'a recoyo ro'taguëna, Riusubi baguë Espiritute më'ëna insini, yë'ë mamaquëre më'ëre re'huabi. Mai Taita Riusu, mai Ęjaguë Cristo Jesús, bacuabi më'ëni caraye beoye conreba conja'bë. Më'ëni ai ba'iyë ai yëreba yëjën ba'ija'bë. Më'ëni recoyo re'o huanofete jo'caja'bë cayë yë'ë.

Advertencia contra enseñanzas falsas

³ Yurera Efeso huë'e jobona bëani ba'ijë'ën. Yë'ëbi Macedonia yijana saiguë ba'isirën yihuose'e'ru, yure'ga güina'ru më'ëni yihuoyë. Yequëcua baru ba'icuabi Riusu coca quëani jo'case'e'ru tin ye'yojënna, bacuare ënsejë'ën.

⁴ Bacuabi yua bacua ira bain ba'isi'cua coca quëani jo'case'ere ëñajën, bacua ira taita huati sanhuë ai jai jubë ba'isi'cua bacua mamifare cuencueni re'huajën, ja'anre quëani achojënna, ja'anre yo'oma'inë guansejë'ën. Ja'nca quëani achojën, ro guaja ye'yojën ba'iyë bacua. Bainni sa'ñëña bëiñe senni acha güeseyë. Riusu quëani jo'case'ere,

Riusuni si'a recoyo ro'tayete, ja'anre ye'yojën ba'ija'bë.

⁵ Bacuani ja'an cocare guansej'ën. Guanseguëna, te'e ruiñe recoyo ro'tajën, sa'ñeña ai yëreba yëjën ba'ija'bë cayë yë'ë. Gu'aye ro'taye beoye ba'ijën, te'e ruiñe Jesucristoni si'a recoyo ro'tajën bojoja'bë cayë.

⁶ Yequëcuabi tin ro'tajën, bain naconi ro guaja senni achajën, ro ro'tajën, yi'o coca se'ga cani achojën ba'iyë.

⁷ Bacuabi Riusu ira coca jo'case'ere ye'yoye yëcuata'an, bacua coca ye'yoyete huesë hua'na ba'iyë. Bacuabi ro jëja quëani achojën, ro huesëjën cayë.

⁸ Bainbi Riusu ira coca jo'case'ere te'e ruiñe quëani achonica, re'oye ba'iji ba coca. Ja'anre masiyë mai.

⁹ Ja'nca ba'iyeta'an, si'a coca guanseni jo'case'ebi re'o bainni ënseye beoye ba'iji. Gu'a bain se'gani ënseye caji. Ëja bainbi guansejënna, gu'a bainbi tin yo'ocua'ë. Ro bacua yëse'e'ru ai hui'ya huaiyë. Riusu yëye'ru yo'oye güejën, baguë ba'iyete senjojën ba'iyë bacua. Bacuabi bacua pë'caguë sanhuëni, yequë bacua bainni huani senjoñë bacua.

¹⁰ Romi huëani, ëmë huëani, sa'ñeña yahue bacua ba'iyë. Gaje ëmëcuabi sa'ñeña ro a'ta yo'ojën ba'iyë. Bainre zeanni, jianni sajën ba'iyë. Ro coquejën cacua ba'iyë. Yequëcua yo'ose'ere ëñajën, ro coquejën yi'o coca cayë. Te'e ruiñe ye'yonni jo'case'e'ru, ai ba'iyë ai tin yo'ocua ba'iyë bacua. Ja'an yo'oye ba'iguëna, Riusu ira coca jo'case'ebi

ënseye ba'iji.

¹¹ Te'e ruiñe ye'yoni jo'case'ere cato, Riusu cocareba quëani jo'case'e ba'iji. Ja'an coca, mai Ta'yejeiye Ējaguë bojo güese coca, ja'an cocarebare yë'ëna jo'cabi Riusu, bainni quëani achoyete.

Gratitud por la misericordia de Dios

¹² Yë'ë'ga mai Ējaguë Jesucristoni ai bojoguë, baguëni surupa cayë yë'ë. Yë'ëre re'oye ëñani, baguë caye'ru te'e ruiñe yo'ogüete yë'ëre yua baguë yo'o conguëre cuencueni re'huaguëna, ai bojoyë yë'ë.

¹³ Yë'ë hua'guë ja'anrë ba'isi'quëbi Cristoni gu'aye cani, baguëni je'o basi'quëreta'an, Riusubi yë'ëni ai yëreba yëguë baji'i, Cristoni ro'tama'iguë ro huesëguë yo'osi'quëre.

¹⁴ Ja'nca ba'isi'quëreta'an, Riusubi yë'ëni ai ta'yejeiye ai caraye beoye conreba conbi. Ja'nca conguëbi yë'ëni Jesucristote si'a recoyo ro'ta güesebi. Bainni ai yëguëte yë'ëre re'huabi. Jesucristona ñë'cani zi'intoca, ja'nca maire yo'o'ji Riusu.

¹⁵ Ēn coca te'e ruiñe ba'i coca'ë. Si'a bainbi ro'tani ba'ire'ahuë: Cristo Jesusbi ën yijana raiguë, gu'a bain si'si recoñoa bacuare mame re'huani baye ro'tabi. Si'a gu'a bainre ëñato, yë'ëbi quë'rë gu'aguëreba ba'iyë.

¹⁶ Ja'nca ba'iguëreta'an, Riusubi yë'ëni ai oiguë conreba conbi. Ro gu'a recoyo basi'quëreta'an, yë'ëre mame recoyo re'huani, baguë bojora'rë ëjoni re'huayete masi güesebi. Yequëcua baguë naconi si'arën ba'ija'cua, ja'ancuabi yë'ë ba'iyete

ëñani, baguë te'e ruiñe yo'ose'ere masini, Jesucristoni si'a recoyo ro'taja'bë caguë, ja'nca yë'ère mame re'huabi Riusu.

¹⁷ Yureca mai Ta'yejeiyereba Eñaguë carajeima'iguë, bain ñacobi gare ëñama'iñe ba'iguë, gaña hua'guë, ja'an Riusuni si'arën jo'caye beoye te'e ruiñe ëñajën bañuni. Si'a bainbi baguë ta'yejeiye ba'iyete masija'bë. Ja'nca raë'ë.

¹⁸ Yë'ë mami Timoteo, yë'ëbi coca guanseni, më'ëna jo'cayë. Cristo bainbi më'ère ëñajën, Riusuni conja'ñete masijën, më'ère quëani jo'cahuë. Bacua quëani jo'case'e'ru güina'ru më'ëni yure quëani jo'cayë yë'ë. Ja'an coca quëani jo'case'ere ro'tani, jëja recoyo re'huani, Cristoni jo'caye beoye te'e ruiñe congüë ba'ijë'ën. Jesucristobi më'ë recoyo mame re'huaguëna, më'ë recoyo ro'tayete gare jo'cama'ijë'ën. Te'e ruiñe yo'oguë, huacha yo'oye beoguë ba'ijë'ën, më'ëni cani yihuoyë yë'ë.

¹⁹ Yequëcuabi Jesucristoni recoyo ro'tani, ja'nrebi, Riusu ba'iyete güejën, ro huacha yo'ojën, Riusu ba'iyë go'iyë ro'tani ro jo'cani senjohüë.

²⁰ Ja'ancuare cato, Himeneo, Alejandro, ja'an hue'ecuabi ja'nca yo'ojën, Riusu ba'iyete ro jo'cani senjohüë. Riusu ba'iyete gu'aye cama'iñe ye'yeja'bë caguë, bacuare zupai huatina jo'cahuë yë'ë.

2

Instrucciones sobre la oración

¹ Yureca, ru'ru, Riusuni senni achaye, Riusuni ujaye cato, si'a bainre ro'taguë, jo'caye beoye ujaguë, bacuare Riusuni surupa cajë'ën.

² Bain ta'yejeiye ëja hua'nare'ga, si'a ëja bainre ro'taguë, si'a jëja Riusuni ujañen ba'ijë'ën. Ja'nca ujañen, caraye beoye bojojën, recoyo re'o huanofne ba'iyë mai. Riusu guanseni jo'case'e'ru te'e ruiñereba yo'ojën ba'iyë mai, ja'nca ujañen ba'itoca.

³ Mai Riusu maire tëani baguëbi mai te'e ruiñe yo'oyete ëñani, maini bojoji.

⁴ Baguë yua si'a bainre ro'taguë, bacuani tëani baye ai yëji. Te'e ruiñe ba'i cocare recoyo masija'bë caji.

⁵ Mai Taita Riusu yua gañaguë'bi Riusu ba'iji. Maibi gu'aye yo'ojëna, Jesucristo Raosi'quë se'gabi Taita Riusuna ti'anni, baguëni senni achacaiye poreji maire.

⁶ Si'a bain gu'a jucha zemosi'cua yua guënamë re'otona tëani ba'ija'bë caguë, mai jucha ro'ire junni tonbi. Ja'nca junni tonguëna, Riusu yësirën ti'anguëna, Riusubi si'a bainre guënamë re'otona tëani baza caguë, Jesucristote maini ëñobi.

⁷ Ja'nca ëñoguë, Riusubi yë'ëre cuencueni, baguë cocareba quëani achoguëte yë'ëre re'huabi. “Judío bain jubë ba'ima'icuaana sani, yë'ë te'e ruiñe ba'i cocare ye'yojaijë'ën” caguë, yë'ëre bacuana raobi Riusu, bacua recoñoa ro'taye masi güeseguëte. Ro coquema'iñë yë'ë. Te'e ruiñe cayë.

⁸ Ja'nca sëani, Riusuni te'e ruiñe recoñoa ro'tacua, si'aruan ba'icua yua sa'ñeña bëiñe beoye Riusuni ujañen ba'ija'bë cayë yë'ë.

⁹ Romi hua'nare'ga yihuoguë cayë yë'ë. Bacua cañare re'oye ëñoñe ju'ijën, ai ro'i cañare ju'imajën ba'ija'bë cayë. Raña ye'ani, ai ro'i pë'npëbëan yo'oma'ija'bë. Me'najei sinjobëan ye'ani tonja'bë. Ganjo reye, guëna yí'yo ñejën ba'iyë, ja'anre ai

ro'ie beoye zoa curibi perlara'carëan, ja'anbi re'huaye beoye ba'ija'bë. Ai ro'ie ba'i cañare ju'imajën ba'ija'bë.

¹⁰ Re'oye yo'oye, bainre coñe, ja'an se'gare ro'tajën ba'ija'bë, Riusu bain casi'cua ba'itoca.

¹¹ Romi hua'na'ga ye'yo cocare achani Jaë'ë cajën ba'ija'bë. Gue caye beoye ye'yeni ba'ija'bë cayë.

¹² Romi hua'nabi bainni ye'yoye yëtoca, ëmëcuani guanseye yëtoca, bacuare ënsejë'ën. Caye beoye ba'ija'bë cayë.

¹³ Riusubi bainre re'huani jo'caguë, ru'ru Adanre re'huaguëña. Ja'nrebi yo'je, Evate re'huaguëña.

¹⁴ Zupai huatibi coqueguëna, Adanbi gu'aye yo'omaquëna, Eva se'gabi coque güesego bacoña. Riusu guanseni jo'case'ere achama'igobi gu'a juchana zemosi'co bacoña.

¹⁵ Ba'isi'coreta'an, romigobi zin hua'nare të'ya rani, Riusuni congo ba'igona, Riusubi bagoni tëani baja'guë'bi. Jesucristoni si'a recoyo ro'taye, bainni ai yëye, te'e ruiñe ro'taye, gu'aye yo'oye beoye ba'ie, ja'ncara'ru jëja recoyo caraye beoye yo'otoca, Riusubi bagoni tëani baja'guë'bi.

3

Cómo deben ser los dirigentes

¹ Ën coca te'e ruin coca ba'iji: Bainguëbi Cristo bainreba jubë ëjaguë ba'ie yëtoca, ai re'oye ro'taguë ba'iji baguë.

² Cristo bainreba jubë ëjaguëbi yua gu'aye yo'oye beoye ba'ija'guë. Te'e rënjo hua'goni huejasi'quë

ba'ija'guë. Te'e ruiñe ba'i ma'a se'gana ganija'guë. Te'e ruiñe ro'taguëbi gu'anare pa'roma'ija'guë. Te'e ruiñereba yo'ore yo'oguë ba'ija'guë. Baguë huë'ena raicuanani ai bojoguë saludani, ai re'oye cuiraguë ba'ija'guë. Yihuo coca ye'yoye poreguë ba'ija'guë.

³ Jo'cha güebemaquë ba'ija'guë. Bain be'rumaquë ba'ija'guë. Bojora'rë yihuoguë, bainni bojo güeseguë se'ga ba'ija'guë. Curi ba äyete ro'tamaquë ba'ija'guë.

⁴ Baguë te'e bainre te'e ruiñe cuiraguë ba'ija'guë. Baguë zin hua'nani guanseto, Jaël'ë cani te'e ruiñe yo'o yo'ojën ba'ija'bë.

⁵ Baguë te'e bainre te'e ruiñe cuiraye huesëguë ba'itoca, ¿queaca Riusu bain cuiraye poreguë'ne?

⁶ Rëño ñe'serë se'ga mame recoyo re'huasi'quë ba'ima'ija'guë. Yequërë baguë se'gare'ru huanoguëna, zupai huati bënni senjoja'ñe'ru baguëni bënni senjoji Riusu. Ja'nca séani, zoe ba'iyë mame recoyo re'huasi'quë ba'ija'guë.

⁷ Yequëcua Cristo bain jubë ba'ima'icuabi baguëni re'o bainguëre'ru ëñajën ba'itoca, re'oji. Ja'nca ba'itoca, baguëte Gu'a bainguë ba'iyë cama'iñë. Zupai huatibi coqueguëna, baguëte gu'a bainguë'bi cayë porema'iñë.

Cómo deben ser los diáconos

⁸ Cristo bain jubë concuare cato, te'e ruiñe yo'ocua ba'ijën, coqueye beoye ba'ija'bë. Jo'cha güebemajën ba'ija'bë. Yequëcua bayete ëa ëñañe beoye ba'ija'bë.

⁹ Riusu te'e ruiñe ba'i cocare quëani achojën, jo'cayë beoye te'e ruiñe recoyo ro'tajën ba'ija'bë.

10 Ru'ru, bacua yo'o yo'oyete bojora'rë ëñani masijë'ën. Re'oye yo'otoca, re'oji. Cristo bain jubëre concua ba'ija'bë.

11 Bacua rënjo sanhuëre cato, te'e ruiñe recoyo ro'tajën ba'ija'bë. Ro yi'o cocare quëani achomajën ba'ija'bë. Re'oye sehuoni te'e ruiñe yo'ojën ba'ija'bë. Te'e ruiñe yo'ocua si'arën ba'ija'bë bacua rënjo sanhuë.

12 Cristo bain jubëre conguëbi te'e rënjo se'gani huejasi'quë ba'ija'guë. Baguë te'e bainre te'e ruiñe ro'taguë cuiraja'guë. Baguë zin hua'nani guanseto, Jaë'ë cani te'e ruiñe yo'ojën ba'ija'bë.

13 Re'oye yo'o yo'ocuabi quë'rë ëja bain ruinjënna, yequëcuabi bacuare ai ruiñe ëñañë. Ëñajënna, si'a jëja Jesucristoni si'a recoyo ro'tayete yua huaji yëye beoye caye poreyë.

La verdad revelada de nuestra religión

14 Yureca, mami, më'ëni utire toyani saoguëta'an, besa më'ëni ëñaguë saiye ro'tayë yë'ë.

15 Ja'nca ro'taguëbi yua besa saima'itoca, yure yihuoni toyase'ere ëñani, mai ba'iye, Riusu bainreba jubë naconi yo'ojën ba'iye, ja'anre masini yo'ojë'ën. Mai Taita Riusu te'e bain, ba jubëte cayë yë'ë. Riusubi bacuare re'huani jo'caguë, baguë te'e ruiñe ba'i coca quëani achoja'cuare cuencueni re'huabi. Gare huacha cocare sa'ñeñe caye beoye ba'ija'bë caguë, baguë bainreba ba'i jubëte re'huani jo'cabi.

16 Mai hua'nabi Riusu te'e bain ba'ijën, baguë ta'yejeiyereba yo'oni jo'case'ere si'a recoyo

ro'tajëna, yequëcuabi gu'aye caye porema'iñë.
Ja'an yo'oni jo'case'e ñaca ba'iji:

Riusubi yua bain ga'nihuë baguëbi maini ëñobi.

Ëñoguëna, Riusu Espíritubi baguë te'e ruiñe ba'iyete
quëani achobi.

Quëani achoguëna, guënamë re'oto yo'o concuabi
baguë, Cristo hue'eguëni ëñahuë.

Ëñajëna, Riusu cuencueni raosi'cuabi si'a bain
joboanna sani, baguë ba'iyete quëani
achohuë.

Quëani achojëna, si'a yija ba'icuabi baguëni si'a
recoyo ro'tajëna, Riusubi yua guënamë
re'otona baguëte mëani baji.

4

Los que se apartarán de la fe

¹ Riusu Espíritubi ën cocarebare maini te'e ruiñe
yihuoni jo'cabi. Jë'te, yequëcua Cristoni si'a re-
coyo ro'tasi'cuabi yua zupai huatini yo'o conjën
ba'ija'cua'ë. Coquecua, gu'a huati hua'i, ja'ancuabi
rani, coqueye ye'yojëna, bacuabi achani, bacuani
be'teni conjën saiyë.

² Coque huati sëani, bain coquecuabi ye'yoyë.
Bacua yua re'oye yo'oye gare huesëcua'ë. Gu'a
jucha yo'oye gare huanofie beoye ba'iyë bacua
recoñoare.

³ Ja'nca ba'ijën, bainbi huejaye yëjëna, ënseyë.
Te'e aon macaña aiñe gu'aji cayë. Cacuata'an,
Riusubi si'a aon aiñete re'huani jo'cabi. Baguë
bain Jesucristoni si'a recoyo ro'tacua te'e ruiñe
ba'i coca ye'yesi'cua, bacuabi ru'ru surupa cajën
bojojën, ja'nrebi, aon re'huani jo'case'ere aiñe
bayë.

4-5 Si'aye Riusu re'huani jo'case'e sĕani, aiĕne re'oye ba'iji. Gu'aye cama'iĕne ba'iji. Riusu coca cani jo'case'ere ĕĕnato, aiĕne re'oĵi caji. Ja'nca sĕani, Riusu bainbi Riusuni surupa cajĕnna, aiĕne re'oye ba'iji.

Un buen siervo de Jesucristo

6 Mĕ'ĕ yua te'e ruiĕne ba'i coca se'gare ro'taguĕ ba'iyĕ. Riusu coca cani jo'case'ere ĕĕnaguĕ, te'e ruiĕne ye'yesi'quĕ ba'iyĕ mĕ'ĕ. Ja'nca ye'yesi'quĕbi yua Cristo bain ba'icua, mai yo'je sanhuĕ caguĕ, ja'ancuani yĕ'ĕ coca yihuose'ere quĕani achotoca, mai Ējaguĕ Cristo Jesusni ai ruiĕne congugĕ ba'iyĕ mĕ'ĕ.

7 Ja'nca yo'oni, ro bain ira cocare quĕani achoĵĕnna, achaye beoye ba'ijĕ'ĕn. Riusu ba'iyē'ru ba'iguĕ, si'a jĕja jo'caye beoye Riusu yihuoguĕ ba'ise'ere yo'ojĕn ba'ijĕ'ĕn.

8 Mai yo'o yo'oyebi jĕja ga'nihuĕ re'huajĕnna, re'oye ba'iji. Ba'iguĕta'an, Riusu naconi jo'caye beoye coĕne, ja'an yo'oyebi jĕja recoyo re'huajĕnna, quĕ'rĕ ai ba'iyē ai re'oye ba'iji maire. Ja'nca ba'itoca, yurera ba'iyē, Riusu ba'i jobo insija'ye, ja'anbi yua maire caraye beoye ba'iji.

9 Te'e ruiĕnera case'e ba'iji. Si'acuabi achani, si'a recoyo ro'tajĕn ba'ija'bĕ.

10 Te'e ruiĕne case'e ba'iguĕna, jo'caye beoye jĕja yo'o yo'ojĕn, Riusuni conjĕn ba'iyĕ. Mai Taita Riusubi huajĕguĕ ba'iguĕna, baguĕni si'a jĕja recoyo ro'tajĕn, baguĕ naconi si'arĕn ba'ija'yete jo'caye beoye ĕjojĕn ba'iyĕ mai. Si'a bainbi gu'a juchana zemosi'cua ba'ijĕnna, Riusubi baguĕ

ba'i jobona tëani baye yëji. Baguëni si'a recoyo ro'tatoca, bainre ai bojoguë, bacuare tëani bajì.

11 Ja'an coca yihuose'ere yequëcuani ye'yoye guansejë'ën.

12 Më'ë yua bonsëguë se'gabi yihuoguëna, yequëcuabi më'ëni te'e ruiñe ro'tajën ëñama'iñë. Ja'nca ëñama'ijëna, bacuani ëja bainguë sehuoye'ru re'oye sehuojë'ën. Më'ë coca cayë, më'ë re'o ma'a ganiñe, yequëcuani ai yëreba yëye, më'ë recoyo ro'taye, më'ë te'e ruiñe ba'iyë, ja'anre si'a Cristo bainni ëñoguë ba'ijë'ën. Bacuabi ëñani, më'ë ba'iyë'ru güina'ru ba'ija'bë cayë yë'ë.

13 Riusu cocareba toyase'ere ëñani, bain jubëanni cani achoguë ba'ijë'ën. Riusu cocarebare bainni yihuoni, bainni ye'yoguë ba'ijë'ën. Yë'ë ti'añe tëca ja'nca yo'oguë ba'ijë'ën.

14 Më'ë yo'o yo'oye, Cristo bain ëjaguë ba'iyë, ja'anna Riusubi më'ë masiye yo'oguëte te'e ruiñe re'huabi. Baguëte coca quëacuabi ja'anre më'ëni quëani masi güesëjëna, Cristo bain ira ëjacuabi bacua ëntë sarañate më'ëna pa'röni ujajëna, Riusubi më'ëre cuencueni re'huabi. Ja'nca re'huasi'quë sëani, gare te'e ruiñe yo'oye se'ga ba'ijë'ën.

15 Më'ë cuencuesi yo'ore yua si'a jëja jo'caye beoye yo'oguë ba'ijë'ën. Ja'nca yo'oguëna, si'acuabi më'ëni ëñani, më'ë re'oye yo'oguë ba'iyete masiyë.

16 Më'ë ba'iyete, më'ë re'o ma'a ganiñete re'oye ëñaguë ba'ijë'ën. Më'ë coca ye'yoye'ga re'oye ëñaguë ba'ijë'ën. Ja'nca yo'otoca, Riusubi më'ëre, më'ë bain achacuare baguë ba'i jobona tëani bajì.

5

Cómo portarse con los creyentes

¹ Iracuare bëinjën cama'iguë ba'ijë'ën. Më'ë pë'caguë sanhuë ëñañe'ru ba'iguë, bacuani yihuo coca quëani achoguë ba'ijë'ën. Bonsëcuare cato, më'ë yo'jecuare ëñañe'ru ba'ijë'ën.

² Romi iracuare cato, më'ë mamá sanhuë're'ru ëñaguë ba'ijë'ën. Romi zin hua'nare cato, bacuare te'e ruiñe recoyo ro'taguë, më'ë yo'jecuare'ru ëñaguë ba'ijë'ën.

³ Hua'je romicuabi bonse beo hua'na ba'itoca, bacuare te'e ruiñe ëñaguë conjë'ën.

⁴ Hua'je hua'gobi yua zin hua'na o naje hua'na batoca, bacuabi yua bagoni cuiraye ru'ru ye'yeja'bë, Riusu case'e'ru ba'ie. Bacua te'e bain, bacua pë'caguë sanhuë, bacua ahuro sanhuë, bacuare cuirajën ba'ija'bë. Ja'nca yo'otoca, bacua pë'caguë sanhuë insijën ba'ise'ere go'yayë. Go'yajëna, Riusubi ai re'oye ëñani bojoji.

⁵ Hua'jego bonse beo hua'go, cuiracua beogo, ja'angobi Riusu cuiraye se'gare ëjogo ba'igo. Riusu coñete jo'caye beoye senni achago ba'igo bago.

⁶ Hua'je hua'gobi ro bago yëse'e se'gare ëa ëñani yo'otoca, Riusuni recoyo ro'taye huanoñe beoye ba'iji bagore.

⁷ Ja'ango ba'ie'ru ba'icua ba'itoca, te'e ruiñe ba'i ma'a se'gana ganijën ba'ija'bë caguë, bacuani coca yihuoguë quëajë'ën.

⁸ Yequëcua bacua bainre cuirama'icua ba'ito, bacua te'e bainre cuiraye güecua ba'ito, bacuabi yua bacua recoyo ro'tayete jo'cani senjocua ba'iyë.

Cristoni si'a recoyo ro'tama'icua'ru quë'rë gu'aye yo'ocua'ru ba'iyë.

⁹ Cristo bain bonse insise'ebi hua'je hua'goni cuirani contoca, bago mamire bacua uti pëbëna toyani batoca, ru'ru sesenta tëcahuëan baye ba'ija'go. Te'e ënjëni huejasi'co ba'ija'go.

¹⁰ Re'oye yo'o yo'osi'co ba'ija'go. Bago zin hua'nare re'oye irosi'co ba'ija'go. Tincuabi raijënna, bacuare re'oye cuirasi'co ba'ija'go. Riusu bain cuencuesi'cuare cuirani consi'co ba'ija'go. Ai yo'ojën ba'icuan consi'co ba'ija'go. Ja'an yo'ogo ba'ise'e, yeque yo'ogo ba'ise'ere yo'osi'co ba'itoca, bagote re'oye ëñani conjë'ën.

¹¹ Romi hua'je hua'na sesenta tëcahuëan ti'anma'icua ba'itoca, Cristo bain curi insise'ebi cuiraye conma'ijë'ën. Yequërë ëmë huëani huejaza cajën, Cristote jo'cani senjoma'iñë.

¹² Ja'nca yo'otoca, Cristo bain jubëni ru'ru cani jo'case'e, Se'e huejama'iñë cajën ba'ise'e, ja'anre'ru tin yo'ojën, gu'a juchana go'ijën gu'ajaiyë.

¹³ Gu'ajani, bain huë'eñana sani, ro hui'ya hue'seña nëca ganocua ruiñë. Ja'nca ruinjën, quë'rë gu'aye yo'ojën, bain yo'oyete ro hui'ya quëani achojën, caraye beoye yo'oyë. Bacua besa cocare quëani achoye beoye ba'ire'ahuë.

¹⁴ Ja'nca sëani, romi hua'je hua'na irama'icuari se'e huejatoca, re'oye ba'iji. Zinre bajën, bacua huë'eñare ëñajën cuirajën ba'ija'bë. Ja'nca yo'otoca, maini je'o bacuabi maire gu'aye caye porema'iñë.

¹⁵ Yequëcua romi hua'je hua'nata'an, yua Cristo ma'a ganiñete ro jo'cani senjoni, yua zupai huatina be'tejaë'ë.

16 Yureca, Cristoni si'a recoyo ro'tacua, ëmëcua, romicua, bacua te'e bain romi hua'je hua'na batoca, bacuare cuirani conjën ba'ija'bë. Cristo bain jubëni cuira güesema'ija'bë cayë. Ja'nca cuirajën contoca, Cristo bain jubëbi yequëcua romi hua'je hua'na bonse beo hua'na ba'icua, cuiracua beo hua'na, ja'ancuani cuirani coñe poreyë.

17 Cristo bain jubë ira ëjacua, ai re'oye yihuojën ba'icua, ja'ancuare quë'rë te'e ruiñe ëñani, bacuare quë'rë re'oye cuirajën, bacuani re'oye ro'ijën ba'ijë'ën. Riusu cocarebare quëani achojën, bainni te'e ruiñe yihuojën, gu'ajeyiye beoye yo'ojën ba'itoca, ja'nca conjën cuirajën ba'ijë'ën.

18 Riusu coca toyani jo'case'ebi ñaca caji: “Toro hua'guëni aon yo'ore yo'o güeseguë, baguë yi'obote gueonma'ijë'ën. Ja'an aonre ainja'guë” caji. Cani, se'e yeque quë'ro toyani jo'case'e ba'iji: “Yo'o conguëbi yo'o yo'oguëna, baguëna ro'iye bayë mai” caji. Ja'nca cani jo'case'e sëani, Cristo bain jubë ëjacuare re'oye conjën ba'ijë'ën.

19 Yequëbi ira ëjaguëte gu'aye catoca, ru'ru, samucua o samutecua baguë gu'aye yo'ose'ere ëñasi'cua, bacuabi baguë gu'aye yo'ose'ere quëani achoja'bë. Te'eguë se'gabi achotoca, ba gu'aye case'ere achama'ijë'ën.

20 Gu'a jucha yo'ocua ba'itoca, bacua si'acuani, bain jubëbi achajënna, bëiñe yihuoni cajë'ën. Yequëcuabi güina'ru yo'oma'iñe caguë, ja'nca cajë'ën.

21 Yureca më'ëni se'e yihuoyë yë'ë. Riusu, Cristo Jesús, guënamë re'oto yo'o concua, bacuabi achajënna, ai yihuoreba më'ëni yihuoyë yë'ë: Yë'ë yure cani toyase'e si'aye jo'caye beoye

yo'oguë ba'ijë'ën. Yequëcuare quë'rë gu'aye ëñaguë, yequëcuare quë'rë re'oye ëñaguë, bacuare quë'rë ta'yejeiye conni cuiraye yo'oma'ijë'ën.

²² Bainguëbi Cristo bain ëjaguëre runza catoca, baguëte Cristo bain ëjaguëte te'e jëana re'huama'ijë'ën. Më'ë ëntë sarañare baguëna te'e jëana pa'róni re'huama'ijë'ën. Baguë recoyote ëñani masijë'ën ru'ru. Te'e jëana re'huatoca, yequërë gu'a jucha yo'osi'quëre conguë ba'ima'iguë më'ë.

²³ Më'ë guëtabë raure baguë sëani, oco se'gare uncuma'ijë'ën. Jo'cha re'co choa ma'carë uncuni huajëjë'ën.

²⁴ Yequëcuabi gu'a recoñoare bajëna, bainbi guaja beoye ëñani masiyë. Riusubi bacua gu'a juchare ëñani, baguë bënni senjo umuguse tëca ëjoji. Yequëcuabi gu'a recoñoare bajëna, bainbi jë'te se'ga ëñani masiyë poreyë.

²⁵ Güina'ru, yequëcuabi re'oye yo'oye ba'ijëna, bainbi guaja beoye ëñani masiyë, te'e ruiñe masi güesese'e sëani. Yequëcuabi yahuera'rë re'oye yo'oyeta'an, jë'te masi güeseji. Riusu bainbi te'e ruiñe masiyë poreyë.

6

¹ Yo'o conjën ba'icuabi bacua ëjacuani ai ruiñe ëñajën, bacua guanseyete güeye beoye yo'ojën ba'ija'bë. Yequëcuabi Riusu ba'iyete, mai coca ye'yoni yihuoyete, ja'anre gu'aye cama'iñe cajën, ja'nca yo'ojën ba'ija'bë.

² Bacua ëjacuabi Cristoni si'a recoyo ro'tajën ba'itoca, bacuani gu'aye ëñama'ija'bë, bacua te'e bain sëani. Quë'rë re'oye bacuani yo'o conjën

ba'ija'bë. Ējacua'ga Cristo bainni ai yëreba yějën, bacuani insiye conjëna, bacua yo'o conjën ba'icuabi bacuani quë'rë re'oye yo'o conjën ba'ija'bë. Ja'anre më'ëni yihuoguëna, më'ë'ga si'acuani ye'yoni, quëani achoguë ba'ijë'ën.

La verdadera riqueza

³ Bainguëbi tin cocare coqueye ye'yoni, mai Ējaguë Jesucristo te'e ruiñe ba'i cocare, mai recoyo ro'tajën ye'yoyete ja'anre güeye catoca,

⁴ ja'anguë yua ro baguë se'gare'ru aireba huanoguëna, ro huesë äaye ba'i hua'guëbi caji. Gu'a recoyo baguëbi ro bëin cocare cani achoye yëguë, yequëcuani je'o ba güeseji baguë. Ja'an cocare cani achoni tonguëna, baguëte achacuabi mai ba'iyete ro ëa ro'tajën ba'iyë. Gu'aye yo'oyete maire huacha ro'tajën ba'iyë. Maini ai hui'ya jayajën ba'iyë. Maire gu'a hua'nare'ru ëñañë.

⁵ Ja'nca coqueye ye'yoji baguë. Ye'yoguëna, yequëcua te'e ruiñe recoyo ro'taye beocua, ja'ancuabi yua bëin cocare jo'caye beoye quëani achoyë, ro ro'tajën ba'icua sëani. Ja'ancuabi mai recoyo ro'tayete ëñajën, maire gu'aye ro'tajën, jaya coca maire quëayë: Bonse baye se'gare recoyo ro'tajën ba'iyë, maire gu'aye cayë bacua. Ja'anre cacua ba'itoca, quëñëni saijë'ën.

⁶ Ja'nca ro'tacuata'an, maibi recoyo ro'tajën, bojo recoyo huanofete bayë mai. Ja'nca bajën, ai ba'iyë ai bojoreba bojoyë mai. Maibi se'e bonsere bañu cama'itoca, ai bojojën ba'iyë mai.

⁷ Ēn yijana të'ya raisi'cua ba'ijën, ¿gue bonse naconi rate'ne mai? Bañë.

⁸ Mai aon aiñe, mai caña ju'iyē, ja'an se'gare batoca, maibi bonsere se'e yēma'iñē.

⁹ Ja'nca ba'iyeta'an, bainbi bonse, curi, ai ba'iyē ai bēyoni baza catoca, ro coquesi'cua ruiñē bacua. Bacuabi ro ro'tajēn, ro ēa ēñajēn ba'icua ruinjēn, ro guaja ganijēn, bacua gu'a juchana to'iñē. Ro huesēni carajeiyē.

¹⁰ Ja'nca sēani, maibi curire ai yētoca, quē'rē ai ba'iyē ai gu'a hua'na'ru ruiñē mai. Yequēcuabi Cristoni si'a recoyo ro'tani, ja'nrēbi, curire aireba yēni, ja'nrēbi jē'te, bacua recoyo ro'tayete jo'cani senjohuē. Ja'nca senjojēn, ai ja'si yo'oye ba'icua ruinjēn, recoyo se'gare ai oireba oijēn baē'ē.

La buena lucha de la fe

¹¹ Ja'nca ba'ijēnna, mē'ē'ga, Riusu bainguē sēani, ja'anre baye ro'taye beoye quēñējē'ēn. Ñaca se'gare si'a recoyo senjēn ba'ijē'ēn: Te'e ruiñe ba'i recoyo ro'taye, Riusu ba'iyē'ru ba'iyē, Cristoni si'a recoyo ro'taye, si'acuani aireba yēye, jēja recoyo baye, bainre bojoguē coñe ja'anre yēguē, mē'ē porese'e'ru recoyona re'huani bajē'ēn.

¹² Si'a jēja Cristoni jo'caye beoye si'a recoyo ro'taguē ba'ijē'ēn. Si'arēn ba'iyē'ru re'huani conī bajē'ēn. Riusubi mē'ēre ja'anna choji'i. Mē'ēbi Cristoni re'oye sehuoguēna, ai jai jubē bainbi mē'ē recoyo ro'ta cocare achani masihuē.

¹³ Ja'nca sēani, Riusu, si'aye re'huani huajē güeseguē, Jesucristo, Poncio Pilatona re'oye sehuosi'quē, ja'ancuabi yē'ēre achajēnna, mē'ēni ñaca guanseni jo'cayē yē'ē.

¹⁴ Riusu guanseni jo'case'ere caraye beoye achani yo'oguē ba'ijē'ēn. Mai Ējaguē Jesucristo in

rai umuguse, maini ëñojai umuguse ti'añe tēca, huacha yo'oye beoye te'e ruiñe yo'oguē ba'ijë'ën.

¹⁵ Riusu cuencuesirën ti'anguēna, Jesucristobi maini se'e ëñoñe ba'iji. Mai Ta'yejeiye Ējaguē Riusuni ai bojojën, baguēte ai bojojën cayē. Mai quë'rë ta'yejeiyereba ba'iguēbi si'a ën yija ëjacua'ru quë'rë ta'yejeiye ba'iguē'bi ba'iji.

¹⁶ Baguē se'gabi ju'iñe beoye ba'iji. Go'sijeiyē ba'iguēbi ai ta'yejeiye miañe ëñoguēna, ro bain ñacobi baguēni ëñañe ti'anmajën ba'iyē. Baguēni ëñañe porema'iñe. Ja'nca sēani, si'a bainbi baguēni ai ruiñe ro'tajën ba'ija'bē. Quë'rë ta'yejeiye Ējaguēbi si'arën ba'iji, jo'caye beoye cajën ba'ija'bē.

¹⁷ Ja'n'rēbi, ën yija bonsere ai ba'iyē bacuani coca guansejë'ën. Mēsacua se'gare'ru huanofne beoye ba'ijë'ën. Mēsacua bonse con base'e se'gare bojoye beoye ba'ijë'ën, te'e jēana ñu'ñujeija'ñete sēani. Riusu se'gani bojojën ba'ijë'ën. Baguē se'gabi maina si'aye insiyereba insiji. Maini ai bojo huanofnete caraye beoye maina jo'caji.

¹⁸ Ja'anre ai bonse bacuani guanseni jo'cajë'ën. Mēsacua bayete yequēcuani güeye beoye huo'hueni insiye ro'tajë'ën.

¹⁹ Ja'nca yo'ojën, mēsacua si'arën ba'i re'oto coni baja'yete re'hua bi'rayē. Ñu'ñujeiñe beoye ba'iyete baja'cua'ë mēsacua, cajë'ën bacuare.

Encargo final a Timoteo

²⁰ Yē'ë mami Timoteo, Riusu insise'e, më'ëna insini jo'case'e, ja'anre huesoye beoye re'oye re'huanu bajë'ën. Yequēcuabi ro bacua masiye ba'i cocare quēani achojënna, ja'anre ro'taye beoye quëñjë'ën, huacha quēacuare sēani. Bacuabi

ro ro'tajën, Riusuni huesëjën, baguë coca cani jo'case'e'ru tin cajën, ba cocare gu'aye caye se'gare ro'tajën ganiñë.

²¹ Te'e ruiñe masiyë cajën, Cristoni recoyo ro'tayete ro jo'cani senjojaë'ë.

Yureca, Riusubi më'ë, më'ë bain ba'icua, si'acuani ai ta'yejeiye conreba conja'guë.

**Riusu cocabera: mai ëjaguë Jesucristo
ba'iyete toyani jo'case'e'ë
New Testament in Siona (CO:snn:Siona)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siona

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Siona [snn], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Siona

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

ce8413d6-ff57-5b18-bda5-72d8f77005b2